

קוֹנְטֵרַס

הַרְצוֹן קוֹבֵעַ

יגלה ממצלת בר ישראל אשר מתחזק ברצון חזק
לחזור בתשובה שלמה ולהתעלות בתכלית העליה,
שיזכה לזה אם לא יעזב את הרצון דקדושה.

בנוי ומיסד על-פי דברי
רבנו הקדוש והנורא, אור הגנוז והצפון
בוצינא קדישא עלאה, אדונינו, מורנו ורבנו
רבי נחמן מברסלב, זכותו יגן עלינו
ועל-פי דברי תלמידו, מורנו הגאון
הקדוש, אור נפלא, אשר כל רז לא אגיס ליה
רבי נתן מברסלב, זכותו יגן עלינו
ומשלב בפסוקי תורה, נביאים, כתובים ומאמרי
חכמינו הקדושים מגמרא ומדרשים וזהר הקדוש

הובא לרפוס על-ידי
חסידי ברסלב
עיה"ק ירושלים תובכ"א

הַפְתַּכְתָּ לְהַשִּׁיג אֶת הַסֵּפֶר הַקְּדוֹשׁ הַזֶּה
וְכָל סֵפֶרֵי אֲדָמוֹ"ר מוֹהַר"ן מְבַרְסֶלֶב זי"ע
וְסֵפֶרֵי תַלְמִידָיו הַקְּדוֹשִׁים

* * *

בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל
יְבִנְאֵל עִיר בְּרֶסֶלֶב
גָּלִיל

* * *

בְּאֶרְצוֹת הַבְּרִית
מְתִיבְתָא הַיְכָל־הַקְּדֹשׁ — חֲסִידֵי בְרֶסֶלֶב

Mesifita Heichal Hakodesh
Chasidei Breslov
1129-42nd STREET
Brooklyn N.Y 11219

* * *

באמצעות הדואר לפי הכתובת:
"קרן הדפסה והפצה"
ת.ד. 8065 אשדוד
ובמספר טלפון: 03/6765235

קונטרס

הַרְצוֹן קוֹבֵעַ

.א

על-ידי הרצון הטוב יזכה לאמונה ברוחה ומזככת, עד שיזכה לגלוי אלקותו ותברך

בני ובנותי היקרים! עלינו להתחזק מאד מאד לילך בדרך הצדיקים, ולהסתכל תמיד על שרשנו, מהיכן אנו באים, מהו שרש נשמות ישראל, הנשמות הקדושות משרשות מדור דור עד משה רבנו, אשר זכה להגיע אל תכלית המדרגה העליונה, רצון שברצונות, רעוא דרעוין. וכתוב בזהר (ח"ב פח:), שאחרי כל המדרגות שמשה רבנו בחיר האנושי זכה, שהגיע אל דרגה גבוהה של רצון שברצונות, שרצה רק את הקדוש-ברוך-הוא, ונכלל לגמרי באין סוף ברוך הוא, כמו שכתוב

(דברים ה, כז): "ואתה פה עמד עמדי" וגו', ומשה רבנו קבל תורה מסיני, ומסרה ליהושע ויהושע לזקנים וזקנים לנביאים, ונביאים מסרה לאנשי כנסת הגדולה, אזי הולכת המסורת עד דורותינו אלו, כלנו מקשרים עם כלל נשמות הצדיקים. אבל זה תלוי בדבר אחד: ברצון. אם יש לאדם רצון קדוש לטהר את עצמו, יכול לזכות על-ידי הרצון הטוב לאמונה ברוחה ומזככת בו יתברך, לגלוי אלקות בתכלית המדרגה העליונה, כי "הרצון קובע", וזו היתה מעלת כל הצדיקים, שלא הטעו עצמם בזה העולם. הלא נשמת כל יהודי היא חלק אלוך ממעל, והקדוש-ברוך-הוא לוקח נשמה ומוריד אותה דרך כל העולמות עד העולם הגשמי והחמרי הזה, ומהי התכלית בזה שהנשמה מסתובבת בזה העולם הגשמי והחמרי, המלא הסתרות והעלמות? אלא רצונו יתברך, שהנשמה תחזור אליו עוד בחיים חיותה בתוך עולם העשייה הזה, ותפיר את הקדוש-ברוך-הוא. וכמוכא בזה הקדוש (בא מב.), שתכלית הבריאה היתה בגין דישתמודעון ליה, שנוזקה להפיר את הקדוש-ברוך-הוא. ואומרים חכמינו הקדושים (תנחומא נשא ג): מיום שברא הקדוש-ברוך-הוא עולמו נתאנה

שְׁיִהְיֶה לוֹ דִּירָה בַּפְתָּחוֹנִים; הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְשַׁתְּקֵק לְגוֹר אֶתְנוּ שְׁנֵרָאָה אוֹתוֹ, וּכְכֹל שְׁאָדָם רוֹצֵה לְלַכֵּת בְּדַרְכֵי הַצְּדִיקִים, שֶׁהֵיוּ מִמִּשָּׁה רִבְנוּ עַד דוֹרוֹתֵינוּ אֵלּוּ, וּמִתְבוֹנֵן הֵיטֵב אֵיךְ הֵם זָכוּ לָמָּה שְׁזָכוּ; כִּי כָּל צְדִיק וְצְדִיק זָכָה לְגִלּוּי אֱלֻקוֹת בְּמִדְרָגָה עֲלִיוֹנָה, כֹּל אֶחָד כְּפִי בְּחִינָתוֹ, וְזָכָה לְדַבֵּק עֲצָמוֹ בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וּלְחַבֵּר סְפָרִים קְדוּשִׁים וְנוֹרָאִים, אֲשֶׁר הֵכִיל הָיָה מִחֲמַת הַרְצוֹן הַקְדוּשׁ שֶׁהָיָה לוֹ לְהַכְלִיל בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא. וְלִכֵּן אִם אָנוּ גַם-כֵּן נִמְשָׁיֵךְ עַל עֲצָמֵנוּ אֶת הַרְצוֹן הַחֲזֵק לְחֹזֵר אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, "הַרְצוֹן קוֹבֵעַ" שְׁנִגְיַע לָזֶה; כִּי אֵין לָךְ דְּבָר הַעוֹמֵד בְּפָנֵי הַרְצוֹן. וְרִבְנוּ ז"ל מְאֹד מְאֹד הַקְפִּיד בְּשַׁעָה שְׁאָמְרוּ לוֹ — אֵיךְ אָנוּ יְכוּלִים לְדַמּוֹת עֲצָמֵנוּ לְצְדִיקִים קְדוּשִׁים, הֲלֹא הֵם הָיוּ נִשְׁמוֹת קְדוּשׁוֹת, וְאָנוּ פְּחוּתִים, קְטַנֵּי עֲרֵף, הַקְפִּיד עַל זֶה רִבְנוּ ז"ל וְאָמַר: זֹה הַטְּעוֹת שְׁלָכְכֶם, כִּי כָּל נִשְׁמָה וְנִשְׁמָה מְאֹד יִקְרָה בְּעֵינָיו יִתְבָּרֵךְ, אֲלֹא הַהֶפְרֵשׁ הוּא, שֶׁהַצְּדִיקִים אֵינָם נוֹתְנִים לְהַטְּעוֹת עֲצָמָם, וְכִיּוֹן שְׁיִוָּרְדִים לְעוֹלָם הַזֶּה הַגִּשְׁמִי וְהַחֲמָרִי, הַמְּלֵא הַעֲלָמוֹת וְהַסְתְּרוֹת, שֶׁזֶה הַבְּחִירָה וְהַנְּסִיוֹן, הַצְּדִיקִים הַקְדוּשִׁים עוֹמְדִים בְּנִסְיוֹן, וְיִוָּדְעִים שֶׁ"הַרְצוֹן קוֹבֵעַ". וְלִכֵּן עָלֵינוּ לֵילֵךְ בְּדַרְכְּכֶם,

ולהשתוקק גם-כן להרגיש את הקדוש-ברוך-הוא כפי שהם הרגישו, לגלות ולפרסם לכלם את הבורא יתברך שמו כפי שהם עשו. וזו מדרגת הצדיקים הקדושים, שאינם נותנים להטעות עצמם, כי גם עליהם עברו נסיונות קשים ומרים, אחרת לא היו מגיעים אל מדרגות נשגבות כפי שזכו להן. ועלינו לחקותם וללמד בספריהם, אשר כל צדיק וצדיק שיהיה בזה העולם גלה את הקדוש-ברוך-הוא בגלוי רב ונפלא כפי בחינתו, כפי נשמתו, כפי שרשו בעולמות העליונים, וגלה גלויים חדשים, ועלינו ללמד בספריו, ועל-ידי הרצון הטוב שיהיה לנו גם-כן לחזור אליו יתברך, נזכה לאמונה ברוכה ומזככת, ולגלוי אלקות בתכלית המדרגה העליונה.

ב.

על-ידי הרצון הטוב יזכה ללמד את התורה הקדושה, ולטיל בכל חלקיה ומכמניה

בני ובנותי היקרים! אם נתבונן בגדלת הצדיקים, למה זכו בזה העולם, ללמד כל-כף הרבה תורה, ימים ושנים יגעו וטרחו בה בהתמדה

גְּדוּלָה מְאֹד, וְגַם אָנוּ יְכוּלִים לְהַגִּיעַ לָזֶה, אֲבָל הַכֹּל תְּלוּי בְּרָצוֹן, כִּי "הַרְצוֹן קוֹבֵעַ", אִם אָדָם מְקַבֵּל עַל עַצְמוֹ יִהְיֶה מֵה שְׂיִהְיֶה לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם תּוֹרָה, וְאִם שְׂיִהְיֶה לוֹ יְרִידוֹת וּנְפִילוֹת וְנִסְיוֹנוֹת, לֹא יַעֲזֹב אֶת הַתּוֹרָה, לְבִסּוֹף יִזְכֶּה לְכָל טוֹב אֲמִתִּי וְנִצְחִי; כִּי בְּאֵמֶת אֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (אָבוֹת ו, ב): אֵין לָךְ בֶּן חוֹרִין אֲלֵא מִי שְׁעוֹסֵק בְּתַלְמוּד תּוֹרָה; כִּי מִי שְׁעוֹסֵק בַּתּוֹרָה הוּא בֶּן חוֹרִין אֲמִתִּי; כִּי הִנֵּה אָנוּ מְסֻתּוֹכָבִים בְּזֶה הָעוֹלָם, וְנִדְמָה לָנוּ שְׁהַכְּבוֹד קוֹבֵעַ, שְׁלִטוֹן, שָׁם, פְּרִסְמָת, מְמוֹן וְכוּ', וְכִיֵּן שְׂאָדָם מְכַנֵּס עַצְמוֹ בְּתוֹךְ הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, נוֹכַח שְׂאֵין טוֹב הַיְמָנָה, כִּי הִיא חֲכָמָתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְהַצְדִּיקִים הַקְּדוֹשִׁים שְׁהִיוּ בְּזֶה הָעוֹלָם, לֹא הִטְעוּ אֶת עַצְמָם, אֲלֵא יִגְעוּ וְטָרְחוּ וְלָמְדוּ בְּכָל יוֹם הַתּוֹרָה, וְזֶה זַכָּךְ וְהַעֲלָה אוֹתָם לְתַכְלִית הַמַּדְרָגָה הָעֲלִיּוֹנָה. וְלִכֵּן גַּם אָנוּ, אִם נִתְחַזֵּק בְּרָצוֹן חֲזָק לְלַמֵּד תּוֹרָה, גַּם אָנוּ יְכוּלִים לְהַגִּיעַ לְכָל הַמַּדְרָגוֹת שְׁבַע עוֹלָם. אֲבָל "הַרְצוֹן קוֹבֵעַ", לֹא כָּל אֶחָד יוֹדֵעַ שְׂגָם הוּא מְסַגֵּל לְלַמֵּד תּוֹרָה. הִנֵּה מְצִינּוּ, שְׂרָבִי עֲקִיבָא הִיָּה אַרְבָּעִים שָׁנָה עִם הָאָרֶץ, וְהִיָּה רְחוֹק לְגַמְרֵי לְגַמְרֵי מִהַתּוֹרָה, וְאַחַר אַרְבָּעִים שָׁנָה הִחְלִיט — זֶהוּ זֶה! עֲזֹב הַכֹּל, וְהַחֵל לְלַמֵּד תּוֹרָה, זָכָה

לְהַגִּיעַ לְמַדְרָגָה כְּזוֹ, שֶׁהַעֲמִיד עֲשָׂרִים וְאַרְבָּעָה אָלֶף
 תְּלִמְיָדִים. וְאַחֲרֵי־כֵן הַעֲמִיד עוֹד חֲמִשָּׁה תְּלִמְיָדִים,
 שֶׁהָאִירוֹ אֵת כָּל הָעוֹלָם כְּלוּ, וּבִינֵיהֶם: רַבִּי שְׁמַעוֹן
 בֶּר יוֹחָאִי, שֶׁגָּלָה וּפְרָסָם אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרַךְ
 בְּגִלּוּי רַב וְנוֹרָא מְאֹד, שֶׁהוּא הַלְמוּד הָעֵמֶק בְּגִלּוּי
 אֲלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ הַמְתַּגַּלָּה בְּזִהָר וּבַתְּקוּנִים. לְמִדֵּים
 מִכָּאן שֶׁ"הַרְצוֹן קוֹבֵעַ". וְלִכְּן אִם נִתְחַזַּק בְּרִצּוֹנוֹת
 חֲזָקִים לְלַמֵּד תּוֹרָה, גַּם אֲנִי יְכוֹלִים לְזַכּוֹת לָזֶה.
 אֲבָל עַל כֵּן צְרִיכִים רִצּוֹן חֲזָק, תְּשׁוּקָה עֲזָה
 לְהִתְמַיֵּד בַּתּוֹרָה. חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אוֹמְרִים
 (בְּרֵאשִׁית רַבָּה, פְּרָשָׁה צו, סִימָן ה'): מַה הַדְּגִים הָלְלוּ
 גְּדֻלִּים בְּמַיִם, כִּי־נִין שִׁיּוֹרְדֵת טְפָה אַחַת מְלַמְעָלָה,
 מְקַבְּלִים אוֹתָהּ בְּצִמְאֹן כְּמִי שֶׁלֹּא טָעַמוּ טַעַם מַיִם
 מִימֵיהֶם, כֵּן יִשְׂרָאֵל גְּדֻלִּים בְּמַיִם — בַּתּוֹרָה, כִּי־נִין
 שֶׁשׁוֹמְעִים דְּבַר חֲדָשׁ מִן הַתּוֹרָה, מְקַבְּלִים אוֹתוֹ
 בְּצִמְאֹן, כְּמִי שֶׁלֹּא שָׁמְעוּ דְּבַר תּוֹרָה מִימֵיהֶם; אֲנִי
 רוֹאִים בְּחוּשׁ, דְּגִים שׁוֹחִים בְּמַיִם תָּמִיד, זֶהוּ מְקוֹם
 חַיּוֹתָם, וְאַף־עַל־פִּי־כֵן כְּשִׁיּוֹרְדוֹת טְפוֹת גֶּשֶׁם
 חֲדָשׁוֹת, הֵם מַגְבִּיחִים עֲצָמָם וּפּוֹתְחִים פִּיהֶם
 שֶׁתִּכְנַס עוֹד טְפָה וְכוּ', וְהֵלֵא נִמְצְאִים תָּמִיד בַּתּוֹרָה
 הַמַּיִם, גָּרִים בְּמַיִם, וְלָמָּה יִשְׁתַּקְּקוּ לְמַיִם?! כֵּן עַם
 יִשְׂרָאֵל, שֶׁרָשָׁם הוּא הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, כִּי קָדְשָׁא

בְּרִיף הוּא וְאוֹרִינְתָא וְיִשְׂרָאֵל חַד הוּא (זהר ח"ג עג.),
הַתּוֹרָה מְקַשֶּׁרֶת אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל אֶל הַקְּדוּשָׁה-
בְּרוּח־הַיּוֹד, הַתּוֹרָה הִיא חֻכְמָתוֹ וְתִבְרֻךְ, כָּל יְהוּדֵי
הוּא חֵלֶק אֱלֹהִים מִמַּעַל, יֵשׁ לוֹ רַמ"ח אֵיבָרִים
וְשֵׁס"ה גִּידִים, וְלֹא כִּמוֹ שֶׁל אַמּוֹת הָעוֹלָם, אֲלֵא
אֵיבָרִים וְגִידִים רוּחָנִיִּים, כִּי כָּל יְהוּדֵי יֵשׁ לוֹ רַמ"ח
מַצּוֹת עֲשֵׂה כְּנֶגֶד רַמ"ח אֵיבָרָיו, וְשֵׁס"ה לֹא
תַעֲשֶׂה, כְּנֶגֶד שֵׁס"ה גִּידָיו. וְלִכֵּן אוֹמְרִים חֻכְמֵינוּ
הַקְּדוּשִׁים (יְבָמוֹת סא.): אָדָם אִתָּם, אִתָּם קְרוֹיִים
אָדָם, וְלֹא אַמּוֹת הָעוֹלָם קְרוֹיִים אָדָם. כִּי עִם
יִשְׂרָאֵל קְדוּשִׁים וְטְהוּרִים, מְלֵאֵי מַצּוֹת, כָּל אֶבֶר
וְאָבֶר יֵשׁ לוֹ מַצְוָה מִיְחַדָּת, כָּל גִּיד וְגִיד מְזַהֵר לֹא
לַעֲבֹר עַל אֵינָה לֹא תַעֲשֶׂה. וְלִכֵּן עִם יִשְׂרָאֵל יוֹשְׁבִים
בְּתוֹךְ הַמַּיִם, בְּתוֹךְ הַתּוֹרָה, וְאֶף-עַל-פִּי-כֵן "הַרְצוֹן
קוֹבֵעַ", וְאִם מִשְׁתַּקְּקִים לְלַמֵּד יוֹתֵר וְיוֹתֵר, עַל-יְדֵי-
זֶה מִתְקַדְּשִׁים וְזוֹכִים לְהִבִּין אֶת הַתּוֹרָה לְעִמְקָהּ.
וְאֵלּוּ הַצְּדִיקִים הַקְּדוּשִׁים, שֶׁהָיוּ מִמַּשָּׁה רַבָּנוּ וְעַד
דוֹרוֹתֵינוּ אֵלֶּה, כָּל צְדִיק הָיָה לוֹ רְצוֹנוֹת וְכִסּוּפִים
כְּאֵלוֹ לְלַמֵּד תּוֹרָה וּלְהַרְבִּיץ תּוֹרָה, וְלִכֵּן זָכָה כָּל
אֶחָד לְחַבֵּר חֲבוּרִים וְסִפְרִים קְדוּשִׁים בְּתוֹרָה.
וְהַחֹב עָלֵינוּ לִילֵף בְּדַרְכּוֹ, וּלְהַשְׁתַּקֵּק כְּמוֹתוֹ
לְלַמֵּד תּוֹרָה בְּכָל יוֹם וְיוֹם; כִּי הַתּוֹרָה שׁוֹמְרֶת אֶת

הָאָדָם מִכָּל רַע, וּמִקְשָׁרֵת אוֹתוֹ אֶל רוּחַנִיּוֹת חַיּוֹת
אֱלֻקוֹת. אָבֵל צָרִיף לְזִכֹּר, שֶׁלֹּא בַיּוֹם אֶחָד נִלְמְדַת
כָּל הַתּוֹרָה, כְּמֵאֲמָרָם ז"ל (בַּמִּדְבָּר רָבָה, פְּרָשָׁה יב, סִימָן
יא): לְמָה נִמְשְׁלָה תּוֹרָה בְּתֵאֵנָה? שֶׁהִתְאַנָּה נִקְלָטָת
מֵעֵט מֵעֵט, כִּי הַתּוֹרָה הַיּוֹם לֹא מְדַמָּה וְלִמְחָר
הַרְבֵּה, לְפִי שֶׁאֵינָה מִתְלַמְּדַת לֹא בְּשָׁנָה וְלֹא
בְּשָׁתַיִם; וְלִכֵּן "הַרְצוֹן קוֹבֵעַ" לְלַמֵּד תּוֹרָה. וְזוֹ
הַיְתָה מְדַרְגַּת הַצְּדִיקִים שֶׁיִּדְעוּ מִזֶּה, וּבְכָל יוֹם וַיּוֹם
כִּסְפוּ לְלַמֵּד תּוֹרָה בְּהִתְחַדְּשׁוֹת חֲדָשָׁה, עַד שֶׁיִּזְכְּרוּ
עֲצָמָם וְהָיוּ מְלֵאֵי תּוֹרָה. וְעַלִּינוּ לְהִתְבּוֹנֵן בְּמַעֲשֵׂיהֶם
וְלַחֲקוֹתָם. וְאוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (קֵהֶלֶת רָבָה,
פְּרָשָׁה ו', סִימָן יג): הוֹאִיל וְהִבֵּל הֵם יָמָיו שֶׁל אָדָם
וּכְצֵל הֵם, מַה הַנָּאֵה יֵשׁ לוֹ בְּחַיִּים? אֵלָּא יִתְעַסֵּק
בַּתּוֹרָה שֶׁכֻּלָּה חַיִּים. וְאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (שִׁיחֹת־הַר"ן,
סִימָן יט): אֲפֹלוּ אַנְשֵׁים שֶׁנִּפְלוּ כְּבָר בְּעֵבְרוֹת
חַמּוּרוֹת, וְעַדִּין שְׁקוּעִים בָּזֶה, אִם יִקְבְּעוּ לְעֲצָמָם
חֵק וְלֹא יַעֲבֹר לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם תּוֹרָה, הַתּוֹרָה
הַקְּדוֹשָׁה תּוֹצִיא אוֹתָם מֵהַבּוֹץ שֶׁנִּפְלוּ אֵלָיו. וְלִכֵּן
"הַרְצוֹן קוֹבֵעַ" אֵיךְ לְלַמֵּד תּוֹרָה, אֵיךְ לְהִשְׁתַּוְּקֵק
וְלִבּוֹא לְמְדַרְגַּת הַצְּדִיקִים.

ג.

על-ידי הרצון הטוב יזכה לחזור בתשובה שלמה,
ויתחזק בכל העובר עליו

בני ובנותי היקרים! "הרצון קובע" לשוב
בתשובה שלמה. אם אדם מקבל על עצמו לחדל
מחטאיו, אף שעד פה היה שרוי בבוץ, בזמה,
ועשה מעשים מתעבים, אבל הגה מקבל על עצמו
קבלה חזקה לשוב בתשובה, אין נרצה בעולם
שנשמתו אינה יכולה לזכות לה. ובאמת אומר
מוהרנ"ת ז"ל (לקוטי הלכות, ערב, הלכה ג): למה אדם
נופל ונכשל בעוונות, ונחשף ממנו כל האור, עד
שמתאש מחייו? אלא כדגמת מלך ובנו, כל זמן
שהבן נמצא אצל המלך, המלך משתעשע בו ורגיל
בו. כיון שהבן אבד, אזי משתוקק יותר ויותר
לשוב אל אביו. כי כשהיה אצל האבא, היה רגיל
אצלו, עד שלא הבין מעלת אביו, וכיון שהתרחק
ממנו, ועברו עליו משברים וגלים, שבאו עליו
רוצחים ושודדים, והפוהו ופצעוהו, ענוהו וכו'
וכו', אזי התגבר יותר ויותר ברצון חזק להשתוקק
אחר אביו. וצעק: "אבא, אבא, היכן אתה! אבא,
אבא, אני רוצה לחזור אליך". כמו-כן יותר מכן

באין ערך כָּלֵל, הנשמה נמצאת בעולם האצילות, ואיננה חסרה דבר, היא נהנית מזיו השכינה. אבל הקדוש-ברוך-הוא רוצה שאדם ישתוקק אליו, שיתחיל להתבונן בגדלת מלך מלכי המלכים הקדוש-ברוך-הוא, ולכן מוריד אותה לזה העולם החמרי והגשמי, המלא העלמות והסתרות, עולם העשייה, ועובר על האדם מה שעובר — צרות ויסורים, נכשל בעוונות, כמאמרם ו"ל (שבת נה.): אין יסורים בלא עון; ואמר רבנו ו"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן ז'): אם אין עוונות — אין זה יסורים, כי יסורים הם רק אם הנפש חוטאת, אם הנשמה מתלכלכת זה נקרא יסורים. ולכן פשיהודי כבר נפל במקום שנפל, ומתחיל להשתוקק אל הקדוש-ברוך-הוא, וחוזר בתשובה שלמה, אומרים חכמינו הקדושים (ברכות לד.): במקום שבעלי תשובה עומדים, שם אין צדיקים גמורים יכולים לעמד; כי משתוקקים כל-כף אל הקדוש-ברוך-הוא, וזה מעלה אותם מדרגה לדרגה; כי דיקא כשאדם כל-כף רחוק, מתחיל להבין מרחוק אמתת מציאותו ותברך. וזו מדרגת הצדיקים הקדושים, שאפלו הם דבוקים בהקדוש-ברוך-הוא, וזכו למה שזכו, אף-על-פי-כן מחזיקים עצמם להכי גרועים,

וּמִתְבוֹדְדִים לְפָנָיו יִתְבַּרֵךְ, וּמִבְקָשִׁים וּמִתְחַנְנִים:
 "רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, אָנִי רוֹצֵה לָשׁוּב בְּתְשׁוּבָה
 שְׁלֵמָה", וְחָשִׁים עֲצָמָם הֵכִי רְחוּקִים, וְכִף מִתְעַלִּים
 מֵעֲלֵה מֵעֲלָה. כִּי כָּל שְׂאֵדָם מִשְׁתוֹקֵק יוֹתֵר וְיוֹתֵר
 לְעֲלוֹת אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, זוֹכֵה לְהַגִּיעַ לָזֶה. וְלִכֵּן עָלִינוּ
 לָשׁוּב בְּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה, אִף שֶׁעֲשִׂינוּ מָה שֶׁעֲשִׂינוּ,
 אֲסוּר לְהִתְיַאֵשׁ בְּשׁוֹם פָּנִים וְאִפְּסָן, רַק לְזִכֹּר אֲשֶׁר
 "הַרְצוֹן קוֹבֵעַ", וְאִם נִקַּח עֲצָמָנוּ בִּידֵינוּ, וְנִשְׁתוֹקֵק
 בְּכִסּוּפִים חֲזָקִים לָשׁוּב אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ וְלִדְבַר אֵלָיו
 וּלְהַתְּוֹדוֹת לְפָנָיו, אֲזִי אֵין דְּרָגָה בְּעוֹלָם שְׁלֵא נִגִּיעַ
 אֵלֶיהָ. וּכְמֵאמָרָם ו'ל (תְּנֵא דְבִי אֵלֶיהוּ רַבָּה ד'): אִם
 אָדָם עוֹבֵר עֲבָרָה לְפָנָיו, אִם חוֹזֵר וְעוֹשֶׂה תְּשׁוּבָה,
 הֲרִי אָנִי עֹמֵד בְּרַחֲמִים, וְאָנִי מְקַבֵּל תְּשׁוּבָתוֹ, וְאֵין
 אָנִי זוֹכֵר לוֹ אֶפְלוּ מִקְצַת עוֹנוֹתָיו.

לְמִדֵּים מִכָּאן, אֵיךְ הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אוֹהֵב
 אוֹתָנוּ, וְרוֹצֵה שְׁנָשׁוּב בְּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה, וְנִתְחִיל
 לְהִשְׁתוֹקֵק אַחֲרָיו, שְׂזָה מָה שֶׁמֵּעֲלָה אוֹתָנוּ אֶל
 תְּכֵלִית הַמְּדֻרָגָה הָעֲלִיוֹנָה. וְלִכֵּן הִצְדִּיקִים הַקְּדוּשִׁים
 שֶׁתְּמִיד הִשְׁתוֹקְקוּ לָשׁוּב בְּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה, אִף שְׁלֵא
 פָּגְמוּ כְּלוּם, כִּי לֹא הִיָּתָה לָהֶם שׁוֹם הַסְּתַפְּלוּת בְּזֶה
 הָעוֹלָם, שׁוֹם שֶׁמִּיעָה וְדַבּוֹר בְּזֶה הָעוֹלָם, וְהָיוּ

נכללים לגמרי באין סוף ברוך הוא, אף על פי כן תמיד השפילו עצמם, והחזיקו עצמם להכי גרועים, ודיקא על ידי רצונות וכסופים הגיעו למדרגתם. ולכן עלינו לילך בדרכי הצדיקים הללו, כי באמת עלינו לשוב בתשובה שלמה על כל אשר חטאנו, עוינו ופשענו לפני הבורא יתברך שמו, ולהתודות על רע מעללינו, וכמו שאומר הקדוש ברוך הוא, שמיד שהם מתנודים, מיד אני חוזר ומרחם עליהם.

.ד.

על ידי הרצון הטוב יזכה להיות תמיד בשמחה, וישמח אחרים

בני ובנותי היקרים! הנשמה יורדת לזה העולם ושוכחת לגמרי מה תפקידה, עד שישנם בני אדם כל כך שבורים ורצוצים, מנחים בעצבון ובדכאון פנימי, עד שמרים להם החיים, ושוכחים שהקדוש ברוך הוא נמצא פה, ובלעדיו אין נמצא. וככל שנדבק עצמנו אליו יתברך, נהיה בשמחה עצומה; כי אין עוד שמחה כשמחת הדבקות בהקדוש ברוך הוא. ולכן עלינו לשמח בנקודת

יְהוּדוּתָנוּ, שְׂזַכְּנוּ לְהַבְרָא מִזֶּרַע יִשְׂרָאֵל, וְלֹא עֲשֵׂנוּ
 כְּגוּיֵי הָאֲרָצוֹת. וְזוֹ צְרִיכָה לְהִיּוֹת הַשְּׂמִחָה הַכִּי
 גְּדוֹלָה שְׁלָנוּ, שְׂאָנוּ עִם יִשְׂרָאֵל בְּנֵי הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-
 הוּא, כְּמוֹ שְׂכֵתוֹב (דְּבָרִים יד, א): "בְּנִים אַתֶּם לַיהוָה"
 אֲלֵכֶם"; עָלֵינוּ לְהִיּוֹת גְּאִים עִם הַמְּצוּוֹת. וְכֵן
 אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (וַיִּקְרָא רַבָּה, פְּרָשָׁה לַד, סִימָן
 ט): לְמַדְתָּךְ תּוֹרַה דְּרַךְ אֲרָץ, שְׂכַשְׂיָהּ עוֹשֶׂה אָדָם
 מְצוּהָ, יְהֵא עוֹשֶׂה אוֹתָהּ בְּלֵב שְׂמִיחָה. כִּי בְּזָה מְגִלָּה
 טֵהָר לְכָבוֹ, כְּמוֹכָא בְּדִבְרֵי רַבִּינוּ יוֹ"ל (סְפָר-הַמִּדּוֹת, אוֹת
 שְׂמִיחָה, סִימָן א'): כְּשֶׁאָדָם עוֹשֶׂה מְצוּהָ בְּשְׂמִיחָה, זֶה
 סִימָן שְׁלֵבוֹ שְׁלָם לְאֵלֵינוּ; כִּי כָל רְצוֹנוֹ לַעֲשׂוֹת
 רְצוֹנוֹ יִתְבָּרֵךְ. וְלִכֵּן הָעֵקֶר לְהִתְחַזֵּק מְאֹד לְהִיּוֹת
 בְּשְׂמִיחָה, וְלַעֲקֹר וּלְשַׂרְשׁ מֵאִתָּנוּ אֶת הָעֲצָבוֹת
 וְהַמְרִירוֹת. וְאוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (תְּנַחֲוּמָא
 שְׂמִינֵי ב'): לֹא כָּל מִי שְׂשִׂמַח הַיּוֹם — שְׂמִיחָה לְמַחֵר;
 וְלִכֵּן עָלֵינוּ לְרִאוֹת לְהִתְחַיֵּל מֵהַיּוֹם לְהִיּוֹת בְּשְׂמִיחָה,
 וְזוֹ מְדַרְגַת כָּל הַצְּדִיקִים הַקְּדוֹשִׁים מִמִּשְׁהָ רַבִּינוּ עַד
 דוֹרוֹתֵינוּ אֱלוֹהֵי, שְׂגִלוּ וּפְרִסְמוּ אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
 לְעַם יִשְׂרָאֵל, וְחִבְּרוּ סְפָרִים קְדוֹשִׁים הַמְּגִלִּים אֶת
 הַבּוֹרָא יִתְבָּרֵךְ שְׂמוֹ לְנִשְׂמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְהִתְחַדְּרוּ בְּהֵם
 אֲמוּנָה, שְׂמִיחָת הַמְּצוּוֹת, וְעָלֵינוּ לִילֵךְ בְּדַרְכָּם. וּבְזָה
 שְׂנַתְקָרֵב אֶל הַצְּדִיקִים הַקְּדוֹשִׁים שְׂבִדוֹר הַזֶּה, גַּם

לְנוּ תִכְנֵס שְׂמֵחָה אֲמִתִּית, שְׂשׂוּמָח עִם הַקְדוּשׁ-
בְּרוּךְ-הוּא; כִּי אֵין עוֹד שְׂמֵחָה כְּשִׂמְחַת הַתּוֹרָה,
כְּשִׂמְחַת הַמְצוּוֹת, כְּשִׂמְחַת הַיְהוּדוּת.

ה.

עַל-יְדֵי הַרְצוֹן הַטוֹב יִהְיֶה בְּשָׁלוֹם עִם כָּלֵם, וַיַּעֲזוֹר
לְכָל אֶחָד

בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים! בְּזֶה שְׂנִיתִחֲזֵק בְּרְצוֹן טוֹב
לִילָף בְּדַרְכֵי הַצְּדִיקִים הַקְדוּשִׁים, יִמְשֹׁף עָלֵינוּ
שָׁלוֹם וְאַהֲבָה. כִּי כִּף אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים
(בְּרִכּוֹת טז): תִּלְמִידֵי חֲכָמִים מְרַבִּים שָׁלוֹם בְּעוֹלָם;
עַקֵּר עֶסֶק הַצְּדִיקִים — רַק לְהַרְבוֹת שָׁלוֹם בֵּין אִישׁ
לְרֵעֵהוּ, בֵּין אִישׁ לְאִשְׁתּוֹ, בֵּין הַמְשֻׁפָּחָה. מָה אָנוּ
רוֹאִים? יִשְׁנֶן הַרְבֵּה אֵי הַבְּנוֹת, אֵין שָׁלוֹם-בֵּית, אֵין
שָׁלוֹם בְּמִשְׁפָּחָה, אֵין שָׁלוֹם בֵּין הַשְּׂכָנִים, אֵין שָׁלוֹם
בְּעַם יִשְׂרָאֵל, פְּרוּדִים וּמְפֻלְגִים זֶה מִזֶּה, אֲבָל
הַצְּדִיקִים הַקְדוּשִׁים, כָּל עֶסְקֵיהֶם רַק לְגַלוֹת אֶת
הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׂשִׂמוּ יִתְבָּרַךְ נִקְרָא שָׁלוֹם (שְׁבַת
י); וְלָכֵן הָעַקֵּר לִילָף בְּדַרְכֵי הַצְּדִיקִים, וּלְהַתְּבַוֵּן
הַיֵּטֵב אֲשֶׁר כָּל הַצְּדִיקִים מִמֶּשֶׁה רַבְּנוּ וְאַחֲרֵי-כֵן
הַנְּבִיאִים, הַתְּנָאִים, הָאֲמוֹרָאִים, הַגְּאוֹנִים

וְהַמְקַבְּלִים, גָּלוּ וּפְרָסְמוּ לְעַם יִשְׂרָאֵל אֶת הַשְּׁלוֹם
שֶׁהוּא שְׂמוֹ יִתְבָּרַךְ, וְכֹךְ הָרַבּוֹ בְּשָׁלוֹם, הַשְּׁתַדְּלוּ
הַרְבֵּה בְּשָׁלוֹם-בַּיִת בֵּין נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וּמְסָרוּ
נַפְשָׁם שְׂלֵא יִהְיוּ, חֵס וְשָׁלוֹם, גְּרוּשִׁים, אֲשֶׁר כָּבַר
אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (ירושלמי סוטה א, ד): מַה שָּׁם
הַקְּדוֹשׁ שֶׁנִּכְתַּב בְּקִדְשָׁהּ, אָמַר הַכְּתוּב שְׂיִמְחָה עַל
הַמַּיִם, בְּשָׂבִיל לְהַטִּיל שָׁלוֹם בֵּין אִישׁ לְאִשְׁתּוֹ, כְּבוֹד
רַבִּי מֵאִיר לֹא כָּל שָׁפָן; כְּשֶׁבָּאָה לְרַבִּי מֵאִיר אִשָּׁה
וּסְפָרָה לוֹ, שֶׁהוֹצִיאָהּ בַּעֲלָהּ מִהַבַּיִת, עַד שֶׁתִּירַק
לְרַבִּי מֵאִיר בְּעֵינָיו, וְכֹךְ עָשְׂתָהּ, וַיִּרְקָה בַּפְּנֵי רַבִּי
מֵאִיר, אָמְרוּ הַתַּלְמִידִים: רַבֵּנוּ עַד הֵיכָן?! וְאָמַר
לָהֶן: אִם הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אָמַר: יִמְחָה שְׂמִי עַל
הַמַּיִם, אֲזִי כְּבוֹד רַבִּי מֵאִיר לֹא כָּל שָׁפָן; לְמַדִּים
מִכָּאֵן מַהִי מַדְרַגַּת הַצְּדִיקִים, הַתְּנָאִים וְהָאֱמוּרָאִים,
הַגְּאוּנִים וְחַכְמֵי יִשְׂרָאֵל, שֶׁבְּכָל דוֹר וָדוֹר, שֶׁמְסָרוּ
נַפְשָׁם בְּעֵבֹר שְׁלוֹם-בַּיִת, שְׂלֵא יִהְיוּ גְרוּשִׁים. וְלִכֵּן
עָלִינוּ לְהִתְקַרֵּב לְחַכְמֵי הַדּוֹר, לְגִדּוּלֵי יִשְׂרָאֵל,
וְלִשְׁמַע בְּקוֹלָם, וְלִהְשֹׁמֵר מְאֹד לֹא לְהִקְל בְּכַבּוּדָם
אֲלֵא לְצִיְתָם, וְאֲזִי נִזְכָּה לְשָׁלוֹם-בַּיִת אֲמַתִּי, וְנִזְהַר
לֹא לְהִרְסֵם אֶת הַבַּיִת, חֵס וְשָׁלוֹם. אִךְ עַל זֶה צְרִיכִים
רְצוֹן חֲזָק, כִּי "הַרְצוֹן קוֹבֵעַ", אִם נִרְצָה לְהִתְקַרֵּב
אֶל הַצְּדִיקִים וְלַעֲשׂוֹת כְּמַעֲשֵׂיהֶם, אֲזִי יִהְיֶה לָנוּ

שְׁלוֹם-בֵּית, שְׁלוֹם בְּמִשְׁפָּחָה, שְׁלוֹם בֵּין קְרוֹבִים וּרְחוֹקִים, שְׁלוֹם בֵּין כָּל עַם יִשְׂרָאֵל, וּבְזִכּוֹת הַשְּׁלוֹם נִזְכָּה שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִגְאֹלֵנוּ, כְּמֵאֲמָרַם ז"ל (דְּבָרִים רַבָּה, פְּרָשָׁה ה', סִימָן יב): גְּדוֹל הַשְּׁלוֹם, שְׂאִין הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְבַשֵּׂר אֶת יִשְׂרָאֵל שְׂיֵהִיו נִגְאָלִים אֲלָא בְּשְׁלוֹם; יַעֲזֹר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שְׂנִזְכָּה בְּזִכּוֹת הַצְּדִיקִים הַקְּדוֹשִׁים לְהַגְאֹל גְּאֻלָּה שְׁלָמָה.

.ו.

עַל-יְדֵי הַרְצוֹן שׁוֹבְרִים אֶת כָּל הַמְּנִיעוֹת

בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים! בְּזֶה הָעוֹלָם יִשְׁנֶן כָּל-כָּף הַרְבֵּה מְנִיעוֹת לְקַדְשָׁה. וְאוֹמֵר רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן סו), שֶׁהַמְּנִיעוֹת מְעַכְבוֹת אֶת הָאָדָם מִלְּהִתְקַרֵּב אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. כִּי כָּל דָּבָר שֶׁבִקְדָשָׁה הֵחֲרַח שְׂיֵהִיו עַל זֶה מְנִיעוֹת, כִּי אִם לֹא, אָדָם לֹא הִיָּה מְצָלִיחַ. כְּנִרְאָה בְּחוּשׁ, שְׁכָּל דָּבָר שֶׁבָּא בְּנִקְל — נִעְלָם בְּנִקְל וְנִפְסָד בְּמִהְרָה. גַּם בְּגִשְׁמִיּוֹת, אָדָם הַמְּרוֹיחַ מִיְגִיעַ כְּפִיו, בְּעִבּוּדָה קָשָׁה וּמִיְגַעֵת, יִשְׁמַר עַל הַרוּחַ מְאֹד מְאֹד שֶׁלֹּא יִפְסִידֵנוּ בְּקִלוֹת, מֵה שְׂאִין בֶּן כְּשֶׁאָדָם מְרוֹיחַ לְלֹא מְאֻמָּן.

יבזבז את הרוח על נקלה. לכן המניעות שישנן על הקדשה, הכל בשביל החשק, כדי שעל-ידי-זה יהיה לו חשק גדול ביותר. ולכן כשאדם רואה שיש לו מניעות חזקות מאד, עד כדי חומת ברזל, עליו לדעת שהקדשה שעומד הוא להשיג, היא יקרה ובעלת ערך רב, והראיה — שיש עליה מניעות ועכובים רבים, שלא תאר ושער כלל. וכיצד שוכרים את המניעות? על-ידי הרצון החזק שיש לאדם, לא לעזוב את עצמו בשום פנים ואופן. כי באמת אם נתבונן נראה, ש"הרצון קובע", כי על ידו שוכרים את כל המניעות. מכל שכן וכל שכן כשזוכה להוציא רצונותיו מפיו, כמו שאומר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן לא), שבזה נצטרפים עולמות חדשים בשמים, על-ידי צרופי האותיות שמוציא מפיו, ואינו יכול לתאר ולשער מה גורם בשמים, בזה שרק הוציא מפיו את הכסופים שיש לו לקדשה; אדם שנמצא במדור החשף והקלפות והסטרא אחרא, חשף לו ולא אור, הוא רואה שמסבב עם תאוות ומדות רעות, וכבר אף פעם לא יצא מזה — כך נדמה לו, וכך מסיתו היצר הרע, עם כל זאת אם מתגבר ברצונות חזקים אל הקדוש-ברוך-הוא, ומוציא הרצונות מפיו,

ואומר: "רבוננו של עולם, אני אוהב אותך, אני רוצה לשוב בתשובה שלמה, רבוננו של עולם, אני רוצה לשמר שבת, ולהרגיש את אור השבת, שמהרגע שנכנסת שבת עד שיוצאת, ארגיש ואחוש את השבת. רבוננו של עולם, אני רוצה ללמד תורה, אני רוצה לזכות לטיל ולהיות בכל מקומות התורה הקדושה: מקרא, משנה, גמרא, מדרש, הלכות ואגדות, ברייתות ותוספות, רבוננו של עולם, אני רוצה לקיים את כל המצוות, וכל מצוה ומצוה תאיר לי אלהותך יתברך וכו'.

במלים אלו שאדם מוציא מפיו, זה עוזר לו להוציא את הדבר מהפח אל הפעל, כי החשק והרצונות דקדשה שיש לאדם, זה מסייע בידו לשבר את כל המניעות. ולכן גלה לנו רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן קטו): מהיכן נובעות המניעות? למה באמת שתהיינה מניעות לאדם להרגיש את הקדוש-ברוך-הוא? אלא השם יתברך אוהב את כל יהודי, ורוצה שכל אחד יחזר אליו בתשובה שלמה, אבל כשאדם חוטא, בר מינן, או שנולד שלא בקדשה, זה גורם לו אחר-כך מניעות רבות להבין ולהשפיל רוחניות אלקות, כי הוא לבוש בלבושים צואים, ומדת הדין מקטרגת על

אָדָם זֶה הַמְלַכְלֵךְ בְּמַעֲשָׂיו הַרְעִים, אֵיךְ אָדָם זֶה יְכוּל לְהַשִּׁיג רוּחַנִיּוֹת אֱלֹקוֹת, וְלָמָּה מַגִּיעַ לוֹ?! אֲבָל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא חָפֵץ חֶסֶד, וְרוּצֵה שְׂפָלוֹנוּ נַחֲזֵר בְּתִשׁוּבָה אֵלָיו, כִּי אָנוּ בְּנֵי, כְּמוֹ שְׂפָתוֹב (דְּבָרִים יד, א): "בְּנִים אַתֶּם לַיהוָה אֱלֹהֵיכֶם", וְאִיזָה אָבָא אֵינוֹ רוּצֵה שֶׁהֵבֵן יַחֲזֹר אֵלָיו? אֲבָל מִדַּת הַדִּין מְקַטְרָגֶת: אָדָם זֶה מְלֵא חַטָּאִים וְעוֹנוֹת, אָדָם זֶה לֹא נוֹלֵד בְּקִדְשָׁה, אָדָם זֶה לֹא קָבַל חֲנוּךְ תּוֹרְנִי, חֲנוּךְ שֶׁל אֱמוּנָה, הִיָּה עַד כֹּה כָּל-כֶּף רְחוּק, וְאֵיךְ עֲכָשׁוּ יְזָכָה לְהִבִּין אוֹתָךְ?! וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְכַרַח כְּבִיכּוֹל לְתַת בְּשִׁבִיל הַבְּחִירָה וְהַנְּסִיּוֹן צָדֵק לְהַקְטֹרוּגִים, אֲבָל הוּא יִתְבָּרַךְ מִתְלַבֵּשׁ בְּתוֹךְ הַמְּנִיעוֹת, וְאִם אָדָם זוֹכֵה וּמִתְקָרֵב אֶל הַצַּדִּיק הָאֱמֵת, הַמְּגַלֵּה לְאָדָם שְׂבִתוֹךְ הַמְּנִיעוֹת שֶׁם נִסְתָּר הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְאֵין דְּבָר בְּלַעֲדֵי הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֲזוֹ אָדָם רוּאָה שֶׁהַכֹּל אַחֲזִיז עֵינָיו, וְשׁוֹבֵר אֶת כָּל הַמְּנִיעוֹת וְקוֹפֵץ לְתוֹךְ הַקְדְּשָׁה, עַל אִף הַמְּנִיעוֹת יוֹדֵעַ שֶׁ"הַרְצוֹן קוֹבֵעַ" לְשׁוֹבֵר אֶת כָּלָן.

וּמִסְבִּיר רַבֵּנוּ ו"ל (לְקוּיִי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן קטו), שֶׁזֶּה מֵה שְׂפָתוֹב (שְׁמוֹת כ, יז): "וַיַּעֲמֵד הָעַם מִרְחוּק, וּמִשָּׁה נִגַּשׁ אֶל הָעֶרְפֶּל אֲשֶׁר שָׁם הָאֱלֹהִים",

מי שְׁהוֹלֵךְ בְּגִשְׁמִיּוֹת כָּל יָמָיו, וְאַחַר-כֵּן מִתְּלַהֵב
 וְרוֹצֵה לְחַזֵּר בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה, תִּכְּף-וּמָיִד יֵשׁ לוֹ
 מְנִיעוֹת גְּדוֹלוֹת, כִּי עַל-יְדֵי שְׁחָטָא, יֵשׁ לוֹ לְבוּשִׁים
 צוֹאִים, וּמְסַבֵּב עִם מְנִיעוֹת עֲצוּמוֹת. וְלִכֵּן מִי שְׁאִין
 לוֹ הַדְּעַת וְהַשְׁכָּל הָאֲמִתִּי, הוּא בְּבַחֲיָנָתוֹ: "וַיַּעֲמֵד
 הָעָם מִרְחוֹק", "הִינּוּ הִנֵּה נֹסִיתִי לְשׁוֹב בְּתִשׁוּבָה
 שְׁלֵמָה כְּכֹר כְּמָה פְּעָמִים, וַיֵּשׁ לִי כָּל-כֶּף הַרְבֵּה
 מְנִיעוֹת וְעֹכּוֹבִים", אֲזַי עוֹזֵב אֶת עֲצָמוֹ. אֲבָל
 "וַיִּמְשָׁה נִגְשׁ אֶל הָעֶרְפֵּל אֲשֶׁר שָׁם הָאֱלֹקִים", הַצְּדִיק
 הָאֲמִתִּי הוּא נִגְשׁ אֶל תּוֹף הַמְּנִיעוֹת, וּמַגְלֶה אֲשֶׁר שָׁם
 אֱלֹקִים, הִינּוּ קוֹרָא: מָה אֲתַכֶּם?! כָּכֵל שְׁאֲתֶם
 רוֹצִים לְשׁוֹב בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה, וּבָא לְכֶם קֶשֶׁה מְאֹד,
 בְּאֲשֶׁר הַמְּנִיעוֹת רַבּוֹת, אֲבָל אֵל תַּעֲזֹבוּ אֶת הַקְּדוּשׁ-
 בְּרוּךְ-הוּא, אֲדַרְבֶּה בְּתוֹף הַחֲשֵׁף וְהַמְּנִיעוֹת
 תִּשְׁתַּדְּלוּ לְמַצֵּא אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. וְכֵן אִם
 אָדָם חִזַּק בְּזָה, אֲזַי בּוֹ בְּרִגַע נִפְתָּח לוֹ הָאוֹר אִין
 סוּף בְּרוּךְ הוּא, וּמִתְחִיל לְהֵאִיר לוֹ. וְלִכֵּן אוֹמְרִים
 חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (בְּרִכּוֹת לד:): בְּמָקוֹם שְׁבַעֲלִי
 תִשׁוּבָה עוֹמְדִים, שָׁם צְדִיקִים גְּמוּרִים אֵינָם
 עוֹמְדִים; מָהוּ צְדִיק גְּמוּר? שְׁלֵא חָטָא, קִבֵּל חֲנוּף
 תּוֹרְנִי, חֲנוּף שֶׁל אֲמוּנָה מְגִיל יְלָדוֹת, וַיֵּשֶׁב כָּל יָמָיו
 בְּתוֹף הַקְּדוּשָׁה, נוֹלַד בְּקִדְשָׁה, חֵי בְּקִדְשָׁה, הוּא סֵיִם

עבודתו, אבל אדם שמסכן, לא נולד בקדושה, ועל-ידי-זה הלביש עצמו לבושים צואים, שמהם באות כל המניעות לאדם, ואף-על-פי-כן הוא עוקר עצמו מהרע והטמאה שנדבקו בו, וחוזר בתשובה שלמה, והמניעות מתפשטות עליו מאד מאד, כי כל התאוות והמדות רעות שהתרגל בהם מקטנות לא עוזבות אותו, המחשבות נרות וההרהורים מגנים אינם מניחים אותו כרגע, ותמיד מזכירים את עברו, אם אדם מתגבר לשבר את כל המניעות, מתחזק ברצונות וכסופים חזקים אליו יתברך, על-ידי-זה זוכה להאיר על עצמו אור כזה שצדיק גמור איננו משיג. ומדוע? כי הוא אף פעם לא היה בחוץ, בחשך, הקלפות והסטרא אחרא עזבו אותו, הוא שבר אותם מגיל קטנות, ולכן דיקא במקום שבעלי תשובה עומדים, שהיו במקומות המטנפים והמזהמים, ומשם חוזרים בתשובה שלמה, משם מחפשים את הקדוש-ברוך-הוא, שם צדיקים גמורים אינם עומדים, למה? כי אף פעם לא היו שם. ולכן הפליגו חכמינו הקדושים כל-כך במעלת בעלי תשובה, שהם יכולים לזכות לדברים עליונים עד מאד, והכל מפני המניעות שעוברות עליהם וסובבות אותם;

כי ככל שיש לאדם יותר מניעות והעלמות וכסויים, ואף על-פי-כן מחפש ומבקש אחר הקדוש-ברוך-הוא, ואינו עוזב את הרצון הטוב שלו, יותר אור הוא מרגיש. וכמוכא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן יב), שאדם אפלו שכבר נפל בעשרה פתוין דמסאבותא, עשר מדרגות של הטמאה, שהן נגד עשר מדרגות שבקדשה, העשר ספירות, שאדם צריך לזכות לראותן, להרגישן, לחיות עמהן.

אם אדם אינו עוזב את עצמו, אלא משתוקק וכוסף אליו יתברך, יודע ש"הרצון קובע", ואינו עוזב את הרצון הטוב שלו, רק מבקש תמיד "איה מקום פבודו", "היכן אתה רבנו של עולם, היכן נתחבאת ממני, אני בטוח שאתה פה, אבל אם אינני רואה אותך ומרגיש אותך, זה מפני שחטאתי, אזי אני מחפש איה המקום שאוכל למצא אותך". אומר רבנו ז"ל, אם אדם אינו עוזב את הרצון הטוב שלו, יודע ש"הרצון קובע", אזי לבסוף עולה עד תכלית מדרגה עליונה, עד המאמר העליון של העשרה מאמרות, שזה מאמר סתום, הוא עולה עד הכתר, ומלביש עצמו בכתר

הַמְלִיךְ, שְׁזֶה פְּרוֹשׁ הַפְּסוּק (בְּרֵאשִׁית כב, ז): "וְאֵיהֶּ הַשָּׂה לְעוֹלָה", קָרָבָן עוֹלָה הָעוֹלָה כְּלִיל לְהַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְהוּא הַקְּרָבָן הַחֲשׁוּב בְּיִתְר, כִּי נִשְׁרָף לְגַמְרֵי לְאִין סוּף בְּרוּךְ הוּא. וְאוֹמֵר רַבְּנוּ ז"ל: "וְאֵיהֶּ" — אִם אָדָם שׂוֹאֵל תְּמִיד: "אֵיהֶּ הַמְּקוֹם שְׂאוּכָל לְמַצָּא אוֹתָךְ", וְאִינוּ עוֹזֵב אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַל אֵף כָּל הַמְּנִיעוֹת וְהַחֲשָׁךְ שֶׁמְסַבְּבִים אוֹתוֹ, עַל אֵף שְׂשׂוּבָרִים אוֹתוֹ וְאוֹמְרִים לוֹ: "תִּרְאֶה, נִסִּיתָ כָּל-כֶּף הַרְבֵּה פְּעָמִים לְחֹזֵר בְּתִשׁוּבָה, וּבְכָל פַּעַם אַתָּה מִתְּבַלְּבֵל יוֹתֵר וְיוֹתֵר, כָּל אֶחָד מִנְהֵיג אוֹתָךְ בְּדֶרֶךְ אַחֲרֵת, מֵה שְׁלֹזָה טוֹב — לְזֶה רַע, מֵה שְׁלֹזָה רַע — לְזֶה טוֹב", עַד שְׂאַתָּה אוֹמֵר: "אֵינְנִי יוֹדֵעַ מֵה לַעֲשׂוֹת, בְּכָל פַּעַם יֵשׁ לִי יְרִידוֹת וּנְפִילוֹת אַחֲרוֹת, וְאִנִּי מִשְׁתַּגֵּעַ לְגַמְרֵי מְרַב בְּלִבּוֹלִים שֵׁישׁ לִי" וְכוּ' וְכוּ', אֵף-עַל-פִּי-כֵן אִינוּ מִתְיַאֵשׁ, אֲלֵא צוֹעֵק: "אֵיהֶּ", "אֵיהֶּ הַמְּקוֹם שְׂאַנִּי יְכוֹל לְמַצָּא אוֹתָךְ, רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, הֵיכָן אַתָּה?!" אוֹמֵר רַבְּנוּ ז"ל: "וְאֵיהֶּ הַשָּׂה לְעוֹלָה", בְּזֶה שְׂלֵא תַעֲזֹב עֲצָמְךָ, וְתִבּוֹא אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְדַבֵּר אֵלָיו וּלְהִתְבּוֹדֵד לְפָנָיו, וְתֹאמֵר לוֹ: רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, מִמְּנֵי לֹא תִסְתַּתֵּר, אֲנִי יוֹדֵעַ שְׂאַתָּה פֹה, "הַרְצוֹן קוֹבֵעַ" לְכֹסֶף וְלֵהֲשִׁתּוֹקֵק וְלְמַצָּא אוֹתָךְ, וְלֹא אֶעֱזֹב

אוֹתָךְ, הַרְצוֹן הַזֶּה גוֹרֵם שְׂיַעֲלָה עַד אֲמַתַּת
 מְצִיאֹתוֹ כְּקֶרֶבֶן עוֹלָה שְׁנִשְׂרָף כְּלִיל לְהַקְדוֹשׁ-
 בְּרוּךְ-הוּא. לְמִדִּים מְכָאן, מֵהִי מְדַרְגַת הָאָדָם שְׂאִינוּ
 עוֹזֵב עֲצָמוֹ בְּשׁוּם אֶפֶן. וְאוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְדוֹשִׁים
 (פְּסִיקְתָא רַבְתִּי מַד): גְּדוֹל כַּחַה שֶׁל תְּשׁוּבָה, שְׁפִינֵן
 שְׂאָדָם מְהֵרָה בְּלִבּוֹ לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה, מִיָּד הִיא
 עוֹלָה לֹא עַד י' מִיָּלִים וְלֹא עַד כ' וְלֹא עַד ק', אֲלָא
 עַד מֵהֶלֶךְ ה' מֵאוֹת שָׁנִים, וְלֹא עַד רִקִיעַ רֵאשׁוֹן
 וְשָׁנִי, אֲלָא שֶׁהִיא עוֹמֶדֶת לִפְנֵי כֶּסֶף הַכְּבוֹד; בְּרַגַע
 שְׂשִׁישׁ לְאָדָם רַק הִרְהוּר תְּשׁוּבָה, הֵינּוּ שְׂרוּאָה יְהוּדִים
 עִם צִיצִית, תְּפִלִּין, זָקֵן וּפְאוֹת, הוֹלְכִים לְבֵית-
 הַכְּנֶסֶת לְהִתְפַּלֵּל, לְבֵית-הַמִּדְרָשׁ לְלַמֵּד, וְהֵם כָּל-כָּף
 שְׂמֵחִים, שׁוֹמְרִים שַׁבַּת, וְחוֹשְׁבִים: אוֹלֵי גַם-כֵּן אֲעַשֶׂה
 כְּמוֹתָם, יֵשׁ לוֹ רְצוֹן פְּעוּט לְשׁוֹב מְדַרְכּוֹ הַרְעָה. אוֹ
 אֲשֶׁה רוּאָה אֶת חֲבֵרְתָהּ בְּכֶסֶף רֵאשׁ, בְּבִגְדֵי צְנִיעוּת,
 וְנִכְנָסֶת בָּהּ תְּשׁוּקָה — אוֹלֵי גַם-כֵּן אָשׁוּב בְּתְשׁוּבָה
 וְאֲעַשֶׂה כְּמוֹתָהּ, אֲלֶיךָ בְּכֶסֶף רֵאשׁ, בְּבִגְדֵי צְנִיעוּת
 וְכו'. הַרְצוֹן הַקָּטָן הַזֶּה מַעֲלֶה אֶת הָאָדָם עַד כֶּסֶף
 הַכְּבוֹד, וְזוֹכֶה שְׂיִתְגַּלֶּה אֵלָיו הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. רַק
 עַל-יְדֵי הַרְצוֹן וְהִרְהוּר תְּשׁוּבָה שְׂנֹכְנֵם בּוֹ. מְכַל
 שְׂכָן וְכָל שְׂכָן כְּשֶׁאָדָם בְּפַעַל חוֹזֵר בְּתְשׁוּבָה, וְאִינוּ
 עוֹזֵב עֲצָמוֹ, וְכוֹסֵף אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וּמְשִׁיחַ וּמְדַבֵּר

בְּלִשׁוֹן שְׂרָגִיל בָּהּ, בְּשִׁפְתַּי הָאֵם שְׁלוֹ בֵּינוּ לְבֵין קוֹנוֹ
כֹּל אֲשֶׁר מֵעֵיק לֹ, שְׂזוֹ עֲצַת הַהִתְבּוֹדָדוֹת שְׁנַתֵּן לָנוּ
רַבְּנוֹ ז"ל, לְאֵילוֹ מַעְלוֹת גְּבוּהוֹת זֹכָה! וּבְאַמַּת בְּלִי
הַתְּבוּדָדוֹת אָדָם מְסַכֵּן גְּדוֹל, כִּי לֹא לְכֹל אָדָם יֵשׁ
חֵבֶר, וְאִם יֵשׁ לוֹ חֵבֶר, לֹא תָמִיד יָכוֹל לְדַבֵּר
עִמוֹ, הֵהוּא לֹא בְּמַצְבַּר-רוּחַ לְדַבֵּר עִכְשָׁו, אוֹ אֵין לוֹ
פְּנָאֵי וְכוּ', וְהִנֵּה מֵעֵיק לְאָדָם, מֵצִיק לוֹ, עוֹבְרִים
עָלָיו יְסוּרֵי תַפְת, וְרוּצָה לְסַפֵּר לְמִישָׁהוּ. אוֹמֵר רַבְּנוֹ
ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹתֵר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן כה), שֶׁהַתְּבוּדָדוֹת
הֵיא מַעְלָה עֲלִיוֹנָה מֵהַכֹּל, דְּהִינּוּ לִילָף לְמַקּוֹם פְּנוּי
שְׂאֵין שָׁם בְּנֵי-אָדָם, וְלְסַפֵּר לְפָנָיו יִתְבַּרֵּךְ כֹּל אֲשֶׁר
מֵעֵיק לוֹ, אֵין מַעְלָה גְבוּהָהּ מִזֹּו. וְאָדָם כְּזֶה אֵינוֹ
צָרִיף חֵבֶר, הוּא מְדַבֵּק עֲצָמוֹ בְּאֵין סוּף בְּרוּף הוּא,
וְזוֹ מְדַרְגָּה עֲלִיוֹנָה מֵהַכֹּל. וְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּף-הוּא כָּל-
כֶּף מְתַאֲוֶה לְתַפְלוֹת יִשְׂרָאֵל, וְכַמְאַמְרָם ז"ל (עֵין
יְבִמוֹת סד): מִדּוּעַ הָיוּ הָאֲמָהוֹת עֲקָרוֹת? כִּי הַקְּדוּשׁ-
בְּרוּף-הוּא מְתַאֲוֶה לְתַפְלָתָם שֶׁל צְדִיקִים, "יּוֹנְתִי
בְּחַגְוֵי הַסֵּלַע", לָמָּה עֲשָׂאֵן עֲקָרוֹת? בְּשִׁבִיל
"הַרְאִינִי אֶת מְרַאֲיָה הַשְּׂמִיעֵנִי אֶת קוֹלְךָ"; לָמָּה
עוֹבֵר עַל הָאָדָם מְנִיעוֹת וְעוֹבְרִים? כְּדֵי שְׂיִתְגַּבֵּר עִם
הַרְצוֹן הַטּוֹב, וְיּוֹצִיא מִתְּכַח אֶת כֹּל רְצוֹנוֹתָיו. וּמְכַל
שְׂכֵן כְּשֶׁמְתַגַּבֵּר בְּאַמַּת, עַל-יְדֵי-זֶה בּוֹנֶה עוֹלָמוֹת

חֲדָשִׁים, כַּמּוֹבָא בְּדַבְרֵי מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל (לקוטי־הלכות, אומנין, הלכה ד'). וְכָכָל שְׁאֵדָם מוֹצִיא מִפִּי הַרְצוֹנוֹת וְהַכְּסוּפִים בּוֹנָה לְעֲצָמוֹ הַיְכָלוֹת חֲדָשִׁים. וְלִכֵּן אֲשֶׁרִי הָאָדָם שְׁאִינוֹ מְטַעַה עֲצָמוֹ, וְאִינוֹ נִשְׁבֵּר מִכָּל הָעוֹבֵר עָלָיו, וְכָכָל שְׁמַתְגַּבְרִים עָלָיו הַמְּנִיעוֹת וְהַחֲשָׁף וּמַחֲשִׁבוֹת זְרוֹת, וְאֶפְלוּ מִבְּנֵי־אָדָם שְׁאוּמְרִים לוֹ: "לֹא תוּכַל לָשׁוּב בְּתִשׁוּבָה, כִּי נִסִּיתָ כָּל־כֶּף הַרְבֵּה פְעָמִים וְקָשָׁה לָךְ", הוּא צוֹחֵק מֵהֶם, הוּא יוֹדֵעַ שְׁיֵשׁ לוֹ פֶּה, אֲשֶׁר אוֹמֵר רַבְּנוּ ז"ל (לקוטי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן פד), שְׁזָה הַשַּׁעַר וְהַפֶּתַח לְהַכְּנִס אֶל הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, אִזּוֹ הוּא לֹא יַעֲזֹב אֶת רְצוֹנוֹ הַטּוֹב, וְלִבְסוּף יִזְכֶּה לְשִׁבְרֵי אֶת כָּל הַמְּנִיעוֹת, וְיִתְגַּלֶּה אֵלָיו מֶלֶךְ הַכְּבוֹד, וְיֵאִיר לוֹ כְּשֶׁמֶשׁ בְּצִהָרִים, וְיִהְיֶה דְבוּק בְּהַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא. אֲשֶׁרִי הָאָדָם שְׁמַכְנִיס דְבוּרִים אֵלָיו בְּתוֹךְ לִבּוֹ, וְאִינוֹ מְטַעַה עֲצָמוֹ, וְאִזּוֹ אֵל רַב טוֹב הַגְּנוּז וְהַצָּפוּן יִזְכֶּה בְּזָה וּבְכָא לְנִצַּח נְצָחִים.

תם ונשלם, שבח לאל בורא עולם!

עצות טובות

עצות טובות מיסדות על-פי ספרי אדוֹננו, מורנו ורבנו, מוהר"ן מברסלב, זכותו יגן עלינו, איך להנצל מפל רע לנצח

(א) צריכין לשמור את עצמו מאד מהרהור, פי הרהור מזיק ופוגם מאד מאד, מה שאי אפשר לצייר בדעת האדם כלל עצם פגם ההרהור; השם יתברך יצילנו.

(ב) המחשבה ביד האדם להטותה כרצונו למקום שהוא רוצה, פי הכלל — שאי אפשר בשום אופן, שתהינה שתי מחשבות ביחד בפעם אחת, על-כן בנגל יכולין לגרש המחשבות רעות רק בשב ואל תעשה, דהינו שלא לחשב אותה המחשבה, רק לחשב איזו מחשבה אחרת, בתורה ועבודה או אפלו במשא ומתן וכיוצא בזה, שימשך מחשבתו לאיזו מחשבה אחרת, ועל-ידי-זה יפטר ממילא מהרהורים והמחשבה רעה שבאין אליו. ואפלו אם לפעמים הולכת מחשבתו ופורחת ומשוטטת בדברים רעים וזרים, רחמנא לצלן, גם-כן ביד האדם לחזור

עצות טובות

ולהטותה בעל כרחיה אל הדרך הישר לחשב
מה שראוי. והוא ממש כמו סוס, שפונה מן
הדרך וסר לדרך אחרת, שתופסין אותו ברסנו
ומחזירין אותו בעל-כרחו אל הדרך הישר,
כמו-כן ממש במחשבה, שתכף פשוטה שהוא
תועה מן הדרך — צריך לתפסה בעל-כרחיה
ולהשיבה אל הדרך הראוי. וכבר מבאר, שאין
צריכין לנענע ראשו הנה והנה כדי לגרש
המחשבות רעות, כי אין זה מועיל כלל, רק
יחשב מחשבה אחרת, כגזפר לעיל, ואל יביט
לאחוריו אם נסתלקו ממנו, רק יעשה את שלו
במה שהוא עוסק, וממילא יסתלקו ממנו.

ג) עקר הנסיון והצרוף שמנסין את האדם
בעולם הזה הוא בתאוה זאת של גאוף, ולכן
כשבאים על מחשבתו הרהורי זנות, והוא משבר
תאוה ומסיח דעתו מהם, זהו עקר תשובתו
ותקונו על פגם הברית שפגם מקדם, כל אחד
כפי ענינו, כי זהו בחינת תשובת המשקל ממש,
ובזה הוא מוציא נצוצי הקדשה שנפלו על-ידי
פגם הברית, ועל-ידי-זה זוכה לתקון הברית.

הקונטרס הקדוש הזה
נדפס לזכות
חדד אברהם בן דוי
עינב בת שרה
הקב"ה יעזור שיזכו להצלחה ברו"ג, ולפרנסה
בשפע ובנקל ולשלום בית ולזרע של קימא
ולאריכות ימים ושנים טובות מתוך בריאות
השלימה
ולרפואת ולזיווג הגון
חדד עמיר בן דוי
ולהצלחת דוי בת מרים
ולזש"ק
תומר בן דוי
חגית בת אילנה
ולהצלחת
שימחי שלמה בן אסתר
שרה בת ריינה
לעילוי נשמת
מור אבי חדד אליהו בן שרה ז"ל
נפטר י"ז בניסן ה'תשנ"ז
חדד גבריאל בן מסעוד
חדד שרה בת חכמון
חדד אשר בן שרה
דודיאן עובדיה בן פרי
דודיאן מרים בת שרה
ל'ע"נ ברנויה בת בוריס ע"ה
ת.נ.צ.ב.ה.

הקונטרס הקדוש הזה
נדפס לעילוי נשמת
חנה רבקה בת יעקב
נלב"ע כ"ג אדר א'
תש"ס לפ"ק
ת.נ.צ.ב.ה.